

Kiosken i Vridsløselille 1924 – 1971

Af Elly og Kjeld Hyldeqvist, Lene og Svend Bøgsted samt Inga og Kurt Bach

Albertslund Posten bragte onsdag den 30. juni 2004 en interessant artikel »Helt nyt Albertslund Centrum om 6 år«. Albertslund kommune ønsker »at tage kampen op« mod de store regionale indkøbs- og oplevelsescentre, som står til at vinde forbrugernes gunst. En sådan artikel om den nære fremtid for centret kan jo godt sætte tanker i gang hos den enkelte – hvordan kommer det til at se ud? – hvilken fornyelse af miljøet omkring centret vil der blive skabt? – vil vores center bevare det særegne og dermed kendetegnet for det albertslundske? Der kan også sættes tanker i gang om en ikke for fjern fortid, da det lokale centrum for forretningslivet var Roskildevejen med dens – i forhold til nutidens – meget små og ydmyge butikker, men talrige dvs. 4-5 købmænd, 2 brugsforeninger, kiosk, bager, slagter, Tatol-udsalg, 1-2 manufakturhandlere, 2 skomagere og 2-3 frisører, som alle forsynede og service-rede 2.000-3.000 indbyggere med de mest gængse fornødenheder i det nære område.

Familien Georg E. Petersen

En anden årsag til at mindes det gamle forretningsliv i Vridsløselille er, at det er 80 år siden, at vores far og svigerfar – Georg E. Petersen – som ganske ung i 1924 etablerede sig som selvstændig forretningsdrivende i Vridsløselille. Det var først i »Jægerhuset« på den sydlige side af Roskildevej nr. 147, hvor der i dag er teorilokaler for en køreskole (huset er dog fra 1939) og siden fra 1939 på den nordlige side af Roskildevej i nr. 124. Kiosken var her sammenbygget med den lokale brugsforening. Kioskdelen blev nedrevet for nogle år siden. Brugsdelen ejes i dag af Tyrkisk Kulturforening og anvendes som mødested for kulturelle aktiviteter og som moske.

Georg Ejner Petersen blev født den 13. april 1902 og voksede op i villa Solhøj, Hovedvejen nr.1 i Glostrup. Han var ud af en familie, som i stor udstrækning var beskæftiget inden for »tobakken«. Georg E. Petersens far, som oprindeligt var træskomand på træskofabrikken i Glostrup, etablerede sig senere som kioskejer (Stationskiosken) og som tobaksfabrikant (L.P. Petersen

Jægerhuset, Roskildevej 147, hvor Georg E. Petersen havde sin første kiosk. Privatfoto.

og Sønner) i Glostrup. Som ganske lille blev Georg E. Petersen ramt af børnelammelse/olio, med det resultat, at han resten af livet var lam i benene.

På trods af sit handicap var han næsten altid i godt humør og var meget vellidt. To af hans ældre brødre, Viggø og Hans, var begge udlærte cigarmagere, og derfor blev det besluttet at oplære Georg i at rulle cigarer. Det foregik i hans barndomshjem. Senere blev det dog som cigar- og vinhandler i Vridsløselille, hans fremtid lå, hvor han bl.a. solgte nogle af de cigarer, hans brødre rullede. Med til »tobakshistorien« med rødder tilbage til Glostrup hører ligeledes, at Georgs lillesøster Ella Jensen (1907-2002) fik en for datiden bemærkelsesværdig karriere inden for »tobakken«, fagbevægelsen og socialdemokratiet – udlært som ekspeditrice i Stationskiosken i Glostrup – i 30 år »stripper« (det vil sige en, der fjerner stilken fra tobaksbladene) på P. Wulffs cigarfabrik – tillidsmand – medlem af borgerrepræsentationen i Københavns kommune – sekretær og senere den første kvindelige forbundsformand for Tobaksarbejderforbundet.

Vores mor og svigermor, Ella Louise Valborg Bøgsted, blev født den 15. marts 1909 i København. Hun kom efter skolen i manufakturlære og fik derved kendskab til butiksverdenen. Vores forældre blev gift 1. januar 1930 og

*Kioskejer Georg E.
Petersen (1900-1962).
Privatfoto.*

fik med tiden os 4 børn (Elly (1934), Inga (1939), Børge (1944-1994) og Svend (1947)). Ved siden af forretningen beskæftigede vores mor sig bl.a. med at klippe og rulle håret for byens damer, og senere under besættelsen bidrog hun til familiens økonomi ved at maske strømper op.

Vores far døde pludselig af en blodprop i starten af 1962. Det var en stor sorg og en stor omvæltning. Det betød, at mor nu stod alene med ansvaret for at føre forretningen videre, samtidig med at hun passede hus og hjem, men hun var jo vant til at ekspedere, så selv om det var hårdt, gav hun ikke op og klarede det med bravour, men uden hjælp gik det ikke. Først og fremmest ved at familien rykkede sammen. Elly, som i mange år dagligt havde aflastet sine forældre ved pasningen af kiosken, blev endnu tættere knyttet til den. Hendes mand Kjeld skiftede fra et job som maskinarbejder til et arbejde som kommis i forretningen, og moster Erna, der også lige var blevet enke, flyttede mere eller mindre ind for at hjælpe til i forretningen. Desuden ansatte mor senere hen andre til at ekspedere.

Dagliglivet i Kiosken

Huset og Kioskens indretning

Da vi – som tidligere nævnt – byggedes sammen med brugsforeningen med fælles brandmur, blev vores hus som brugsens i 2 etager, hvor den øverste blev udlejet. Som lejere havde vi i tidens løb køkkenmester Poulsen fra fængslet, Hass Christensen med 2 børn, vagtmester Thyregod og fra 1956 Elly med familie.

Forneden var der indgang til forretningen i det sydvestlige hjørne med et enkelt trin op til butikken, der bestod af et ret lille rum. Inde bagved var vores private bolig.

I forretningen var der en vinkelformet disk, hvor vores far sad på en taburet på den ene side og ekspederede kunderne, og hvorfra han kunne nå de mest gængse varer fra sin plads. (Ellers var kunderne ikke blege for selv at hente tingene for ham). På disken lå de fleste ugeblade og middagsaviser, i hvilke der var virkeligt stort salg.

Henne til højre for far hang stativet til morgenaviserne: Berlingske, Politiken, Socialdemokraten, Nationaltidende samt Land og Folk og Kristeligt Dagblad.

Bag far sad reolerne med tobaksvarer, cigarer, cerutter, cigaretter, tobak (fint, groft og melange).

I dørkarmen ind til privaten hang stativer til blade (Variete, Cocktail osv.). Under krigen havde far tobaksvarerne under disken, da de blev solgt via rationeringsmærker. Her lå ligeledes kondomerne og fars uundværlige askebæger, hvor han lagde cerutstumpen, når der kom kunder i forretningen.

Under disken på den anden side var der plads til ølkasser (50 stk. i hver trækasse). For enden af denne disk var der en glasmontre beregnet til slikvarer.

På bagvæggene var vin- og spiritusafdelingen – stort udvalg efter forholdene.

På gulvet ved vinduet stod sodavandskasserne. I forretningsvinduet var der udstillet lidt forskelligt af vores varesortiment samt biografplakater fra Glostrup Biograf, så folk kunne komme hen til »byens midtpunkt« og se, hvilke film der gik i øjeblikket. Reklamen gav fribilletter, som især vi børn benyttede os flittigt af.

I skufferne under disken var der bl.a. papirvarer – herunder også telegrammer. Overfor disken var der en pult, så folk kunne stå og skrive på breve og pakker (postindlevering).

En passant kan det fortælles, at vores terrazzogulv på kundesiden i forretningen simpelthen blev slidt op, så vi måtte have lagt nyt på i en weekend.

Varesortimentet

Foruden de nævnte varer i afsnittet om forretningens indretning skal flg. varer medtages og uddybes.

I shagpiber havde vi et meget stort udvalg. Især var mor, der ikke selv var ryger, meget interesseret i at købe de rigtige piber hjem.

Mange af de cerutter og cigarer, vi solgte, havde vores farbror Hans fabrikeret. Han havde en lille cigarfabrik inde i Vanløse og leverede til forskellige og herunder altså også til os.

Da fortjenesten på slikvarer var rimelig god (20%), blev der satset på disse, og var der noget, hvor omsætningen gik lidt trægt, stillede vi det op på disken, så kunderne så det lige der, hvor de stod og skulle betale. Så gik det som varmt brød. Det var efter krigen. Under krigen kunne vi ikke købe ret meget slik. Der var dog nogle petitfourstænger- kaldet »tygget rugbrød« – der gik fantastisk hurtigt, da de altid var bløde og friske her hos os.

Senere hen handlede vi også med Frederiksborg Is, som ligeledes gik rigtig godt.

Sådan noget som enkelte og dobbelte lykønskingskort og telegrammer havde vi nok i tusindvis af. Især til konfirmationerne forår og efterår solgte vi rigtig mange. Folk kom her hos os og bestilte dem, mor skrev dem, og vi børn bragte dem ud. Da pocketbøgerne kom frem, forhandlede vi også dem (bl.a. Gyldendals Tranebøger).

Far fik tidligt lavet en serie prospektkort. Her var bl.a. Vridsløselille Statsfængsel, »Amalienborg«, forboliger og rundkørslen på fængslet med. Så vidt vi ved, eksisterer der ikke nogen af dem mere.

Som årene gik, satsede vi også lidt på forskellige gaveartikler, bl.a. smykker. Desuden var solbriller en god artikel.

Efter krigen havde vi cigaretautomat udenfor på huset og senere en automat med slikvarer.

Avisruter og avisbude

Det eneste sted i Vridsløselille, hvor man kunne købe aviser, var i vores forældres kiosk. Hver morgen kom Bladkompagniet med morgenaviserne og lagde dem ved vores dør. Som en ekstra service kunne folk i byen få aviser bragt ud om morgenen. I tidens løb blev der ansat mange forskellige bude. Den bedste og længst ansatte var utvivlsomt fru Larsen, som boede på Nyvej nr. 4. Fru Larsen passede jobbet pligtopfyldende i mange år.

Da vi børn blev gamle nok, måtte vi også ud med aviser, dels for selv at tjene nogle penge – og dels for at hjælpe til i det daglige.

Da Elly og Kjelds ældste barn Annelise (født den 23. september 1954) kom i teenage-alderen, måtte hun også hjælpe til. Hun husker tydeligt, at hun ind imellem, når et avisbud svigtede eller meldte afbud, blev vækket meget tidligt af sin mormor for at vikariere.

Middagsaviserne hentede vi ca. kl. 11 hver dag i mange år nede ved Vridsløselille trinbræt. Der skulle helst stå en person parat til at modtage dem fra togets pakmester, for det skete, at han glemte vores aviser, som han ellers skulle lægge i en dertil indrettet kasse med låg på perronen, og så måtte vi vente, til man engang opdagede aviserne og sendte dem tilbage med et andet tog.

Det kunne blive sent, før kunderne fik deres aviser.

Postindleveringssted

Fra den 1. maj 1937 kom der postindleveringssted i Vridsløselille. Vores far Georg E. Petersen blev bestyrer af dette (som den 3. i rækken) fra den 1. juni 1940 lige efter, at huset på Roskildevej 124 blev bygget. I begyndelsen var godtgørelsen herfor kun 30 kr. pr. måned. Og der var faktisk meget arbejde forbundet med jobbet. Hver aften kom man fra Taastrup Postkontor og hentede dagens forretninger. Så på det tidspunkt skulle alle »transaktioner« være noteret og kassen gjort op. Alt skulle naturligvis stemme.

Den 1. december 1946 blev der navneforandring til brevsamlingssted, og far blev kaldt brevsamler. En anden lille ændring havde med stemplet at gøre. I starten brugte man to forskellige:

Et med VRIDSLØSELILLE og et med dato fra Taastrup.

Fra marts 1949 brugte vi kun et stempel:

VRIDSLØSELILLE

PR. TAASTRUP med dato i midten.

Postindleveringsstedet i Vridsløselille.

Fra d. 1. juni d. A. flyttes Postindleveringsstedet i Vridsløselille til Cigarhandler G. E. Petersens Forretningslokaler, Vridsløselille.

Kontortiden er som hidtil 9—12, 14—16,30.

Taastrup Postkontor, d. 24. Maj 1940.

H. Schmidt.

Vores far fik megen anerkendelse for sit arbejde for Taastrup Posthus, bl.a. fra generaldirektoratet, da han søgte om lønforhøjelse.

Efterhånden blev postarbejdet en belastning både tidsmæssigt og pladsmæssigt, og far opsagde jobbet med virkning fra den 30. november 1952.

(Oplysningerne i dette afsnit er hentet i Mogens Lethrabortgs meget omhyggelige artikler i frimærkeklubbens blade »Fejltrykket« nr. 69, 72 og 73, 1984).

Tips

Da Dansk Tipstjeneste i begyndelsen af halvtredserne søgte tipsforhandler i Vridsløselille, ansøgte vores forældre om bevillingen. De fik den ikke i første omgang. Det blev købmand Simonsen, der blev valgt. Men senere, efter at far var død i 1962, lykkedes det for mor at få indleveringen af tips. Der blev opstillet en maskine, som »stemplede« kuponerne, hvorefter kunden fik en del af kuponen med sig som kvittering. Den øvrige del beholdt vi, og onsdag efter fyraften talte vi kuponerne op, lavede regnskab og indsendte det hele til Dansk Tipstjeneste (i øvrigt via postvæsenet i specielle kuverter).

Det skete, at der engang manglede en kupon. Det kunne blive en økonomisk katastrofe, hvis der netop blev gevinst på denne. Dengang var der navn

og adresse på kuponerne, så vi kunne se, hvem der havde tippet lige før og lige efter den forsvundne kupon. Ved nærmere granskning lykkedes det at huske den kunde, der havde været der imellem de to kendte. Vi smuttede hen til vedkommende, og det viste sig, at vi ved en fejltagelse havde givet ham hele kuponen – også vores del – med hjem. Det kunne, som beskrevet, være noget nervepirrende onsdag aften, indtil regnskabet stemte, og så var alle glade.

Offentlig telefon

I fyrterne og halvtredserne var det langt fra alle, der var i besiddelse af en telefon. Den, vi havde, var installeret i forretningen, så den kunne benyttes fra begge sider af disken. Den kunne vores kunder låne på den måde, at de skulle betale for samtalen. Prisen fik man ved at dreje på håndsvinget og så spørge centralen/omstillingsdamen, hvor meget samtalen havde kostet.

I vores miniforretning var der ikke plads til en boks, så alle kunne følge med i samtalen. Det var ikke særlig privat. Heller ikke hvis vi selv skulle bruge telefonen i åbningstiden. Men med vore dages mobil-kultur lyder det her måske ikke så slemt.

Hurtige handler og strøgkunder

I forretningen satsede vi meget på hurtige ekspeditioner. Så hvis butikken var ved at blive fyldt op, tilkaldte den, der ekspederede – som oftest far – hjælp inde fra stuen. I mange år »rykkede« han bare i håndtaget eller bankede på døren med sin krykke, så kom en eller flere til undsætning. Han var aldrig alene hjemme, da han med sine dårlige ben f.eks. ikke lige kunne smutte i kælderen efter enkelte varer, der stod der. Senere blev det mere »avanceret« med en lille ringeklokke, som han bare skulle trykke på.

Og der var næsten altid travlt i forretningen. Vi havde en stor omsætning, som var nødvendig med den relativt lille avance, der var på en kiosks varesortiment. Kunderne kom fra nærmiljøet, fængslerne, virksomhederne og ikke mindst forbikørende – de såkaldte strøgkunder.

Da Albertslund Centrum blev bygget i 1965, og der også blev stopforbud på Roskildevejen, følte vores mor sig truet på omsætningen. Men det gik heldigvis godt. De omkringboende kunder var trofaste, og de fleste lastbilchauffører trodsede forbudet – der var jo tale om ganske korte parkeringer. Det skete endda, at en af politiets motorcykler stoppede – ikke for at notere

nogen, men fordi betjenten selv lige skulle handle. Han havde overset forbuddet, påstod han. Senere blev der lavet nogle parkeringslommer, så var problemet løst for os.

Forretningsetik

Lige fra vi var børn, var det ofte nødvendigt at hjælpe til med at ekspedere, når der var travlt i forretningen. Vi lærte hurtigt, at vi skulle være venlige og høflige og i det hele taget behandle kunderne pænt. Det kom nærmest ind med modermælken. Vi så også, at alle kunder blev behandlet ens. Det var lige meget, om en kunde købte ind for flere hundrede kroner eller blot skulle have en æske tændstikker – eller et barn havde et par øre til pinocchio-kugler. Hvis den »lille« kunde følte sig godt behandlet, var der jo mulighed for, at hun/han blev en »større« kunde senere hen.

Regnskaber/ debitorer

Fars kassekladde var et kapitel for sig – bagsiden af en spiseseddel (avisreklame til udhængsstativet) blev foldet på en ganske bestemt måde og kunne derfor holde i månedsvis med dagens køb og salg skrevet på. Der fandtes intet kasseapparat i fars tid. Pengene kom ned i en rundelt zinkmøntkasse, der var anbragt i en skuffe i disken lige der, hvor far sad og ekspederede. Sedlerne stod op i siden af skuffen op ad møntkassen. Én gang om året i januar kom revisor J.C. Larsen fra Glostrup for at ordne fars skatteregnskab. Vi tror, at han korsede sig, når han så den primitive kassekladde, men han klarede det gerne, så far ikke havde vrøvl med skattevæsenet.

I kiosken kunne man sagtens købe på kredit. Og det var der rigtig mange, der benyttede sig af. Man hentede bare den eller de varer, man havde behov for, og bad om at få det skrevet. Far og mor havde så en lille, men tyk bog, som navn og beløb blev noteret i. Nogle kunder fik skrevet mange poster ind, før de – ofte omkring lønningssdag – kom og betalte det samlede beløb. I de fleste tilfælde gik dette smertefrit.

Men der var også en del dubiøse debitorer, bl.a. nogle af dem, der fik avisen bragt ud – enten hver dag eller om søndagen. De kom ikke selv for at betale. Vi måtte skrive regninger, og så cyklede vi børn rundt og præsenterede dem for de pågældende. Somme tider gik det fint med at inddrive beløbene, men i andre tilfælde havde kunderne ikke pengene, og så prøvede vi gerne at få et afdrag på regningen. Det kunne betyde, at man måtte vise den samme regning et

utal af gange, før den gik i nul. Det var selvfølgelig nødvendigt at få vores penge hjem (de fleste i hvert fald), så vi kunne indkøbe varer og få vores løn. Vi husker, hvor glade vi var, hvis runden med regninger var indbringende.

Det hårde slid

Det at drive og ernære sig ved en mindre kiosk var dengang, og er det vel stadigvæk i et vist omfang, et familieforetagende, hvor alle tager en tørn med. I rigtigt mange år var forretningen åben fra kl. 7.30 – 17.30 (dog kun til kl. 14.00 om lørdagen). Der lå desuden timers arbejde før og efter forretningens åbningstid. Og mange gange måtte kiosken og dermed familien i et vist omfang »lægge ryg til« handel efter lukketid, fordi kunderne pludselig var kommet i forlegenhed efter drikkevarer eller andre livsfornødenheder. Det var næsten altid samme historie om, at de havde fået uventede gæster. Det var ikke noget, vores forældre brød sig om. Vi begyndte så at låse vores hoveddør i smøgen, men så prøvede folk havedøren. Den fik vi en solid krog på, men man bankede så bare hårdt på døren. Det var en ulempe, at vi dårligt kunne sidde og hygge os sammen i haven uden at blive forstyrret flere gange. Resultatet heraf blev da også, at vores forældre begyndte at kigge sig om efter et sommerhus, så de i det mindste kunne holde fri, når de var i sommerhuset. I 1959 købte de et på Fiskernesvej nr. 5 ved Mosede Strand.

En gang om måneden gik vi i kælderen for at tælle returaviser op og bundte dem, da bladkompagniet netop afhentede dem hver måned. Det var virkelig en pestilens. Det tog timer, men det skulle jo gøres, og det hjalp, hvis vi var nogle stykker. Så her blev barnebarnet Annelise også inddraget. Forretningen skulle jo brødføde 3 generationer, så alle måtte arbejde tæt sammen. Vi fik efterhånden øvelsen i at bundte aviserne meget fast med rigtig sejlgarn, så de ikke skred ud under transporten.

Og så var der hårdt arbejde med at slæbe de tunge trækasser med 50 øl ned og op ad trappen til kælderen, som var vores øllager, og da far jo ikke kunne være med til det, var det hovedsageligt vores mor, som måtte tage det tunge læs, indtil vi blev store nok til at hjælpe.

Minder om kiosken

For drenge og unge havde kiosken også andre funktioner. I »Smøgen« ved kiosken havde VIF (Vridsløselille Idrætsforening) et opslagsskab hængende. Her kunne man sidst på ugen se spilleropstillinger for den kommende søn-

Georg E. Petersens anden kiosk på Roskildevej 124. Til venstre ses smøgen og kioskens udhængsskab. Privatfoto.

dags kampe. Og her i »Smøgen« mødtes holdene søndag morgen for at drage af sted, hvis der var tale om udenbys kampe. Det var også i kioskens udstillingsvindue, at man kunne se reklamer fra Glostrup Bio.

Gert Christensen (tidl. Solhusene – i dag Albertslund Syd) har fortalt, hvordan han som barn og ung var fascineret af alle de reklamer herunder også biografreklamerne, som var i kiosken. Gert var storfater af gamle filmreklamer, som han hængte op på sit værelse.

Carl Nielsen (tidl. Gl. Vridsløse og Solhusene – i dag Albertslund Syd) husker som gammel fodboldspiller naturligvis kiosken som mødested. Men han husker også, hvordan han og andre unge lærlinge fra byen efter skoletid (Teknisk Skole i Glostrup) om aftenen kunne handle efter lukketid, hvis man var løbet tør for smøger.

Kurt Bach (tidl. Linde Allé – i dag Herstedvester) husker fra sin barndom, at kiosken og brugsen var nogle af de første butikker, han lærte at kende i sidste halvdel af 40'erne, da han løb byerinder for sine forældre og andre, bl.a. frisørmester Christensen (indehaver af kældersalonen på hjørnet af Roskildevej 165 og Linde Allé nr. 1). Der skulle hentes aviser og tobak i kiosken, foretages daglig handel i brugsen, og hvis det var onsdag, så skulle der tippe ovre hos købmand Simonsen, Roskildevej nr. 123. Det hændte, at aviserne endnu ikke var kommet, og så var det en tur ned til trinbrættet for at se, om aviserne lå i kassen på perronen. Kurt husker også, at han som 12-13-årig

indgik sin første selvstændige handelsaftale med Georg E. Petersen vedr. leveringen af en søndagsavis, som i et tillæg bragte verdenshistorie som dagblads-reportage.

Johs. Møllehave kom også som kunde i forretningen. Det var dengang, han virkede som fængselspræst i Vridsløselille. Han stod somme tider og læste lidt i sin avis. Vi gættede på, at han måske blev lidt inspireret til sit forfatterskab ved at lytte til handlen i forretningen

Og en sjov ekspedition: Cigarkioskens udvalg af slik blev efterhånden ret stort, og det voldte især en enkelt yngre kunde store problemer. Således skete det en dag, at denne unge mand havde nogle penge at snolde for. Han spurgte derfor om prisen på de forskellige lækkerier, men det var ikke så let for ham at træffe det optimale valg. Da han således efter længere tids overvejelser om, hvordan han skulle investere sin rørlige beholdning af småmønter, stadig ikke kunne bestemme sig, tog han en rask beslutning og erklærede: *»Nej – nu går jeg ind i brugsen (brugsen lå jo umiddelbart ved siden af kiosken), for der har de ikke så meget at vælge imellem, så kan jeg meget lettere bestemme mig!!«*

Ulovligheder?

»Smugkro« i indkørslen:

Der var et bestemt klientel, der holdt af en høkerbajer eller to efter fyraften. Ved siden af forretningen var der en lang smøge mellem forretningen og nabohuset. Øllet kunne næsten uforstyrret indtages i smøgen. Det var ikke en trafik, vi satte pris på og vel ikke helt lovlig, men det var heller ikke så let at komme den til livs. Det var desuden ikke så lækkert, når kunderne efter et par pilsnere var blevet trængende. Der var en afløbsrist i hjørnet ved havelågen, som flittigt blev anvendt med en lidet velduftende odeur til følge!

De tomme returflasker stod mest ude i smøgen langs væggen, parat til at blive afhentet af ølbilerne, men somme tider var der en og anden, som tog tomme flasker udenfor og kom ind for at sælge dem i forbindelse med køb af nye øl. Det skulle der lige holdes et vågent øje med.

Diskret handel

De to døtre Elly og Inga hjalp tidligt til med ekspeditionerne og fik dermed et godt kendskab til »livet i kiosken«. Men en ting, de – som halvstore piger – ikke kunne forstå, var den mystiske handel mellem deres far og de mand-

lige kunder. De var ligefrem bange for, at deres far begik ulovligheder. Det var handlen med en meget lille varegruppe, som foregik meget diskret. Men bare rolig Georg E. Petersen begik ikke ulovligheder. Han havde de allerhøjeste lokale stedlige myndigheders – Kredslægens (i Glostrup) og Politimesterens (i Københavns Amts Søndre Birks m.m.) – godkendelse som udsalgssted for kondomer, som i øvrigt inden salget skulle opbevares i en med lufthuller forsynet blikkasse.

Tidsbilleder

Da mor arbejdede som damefrisør, var det i en tid, hvor hygiejnen mildt sagt var anderledes end i dag. Når nogle af byens damer kom for at få ordnet håret, kunne det ske, at de ikke havde vasket det meget længe. Tilsyneladende så håret tilforladeligt ud, men når der kom gang i krøllejernet, udsendte fedtet i håret en ubehagelig »duft«.

Indtil begyndelsen af 60'erne var det ret almindeligt (det var før fjernsynet for alvor holdt sit indtog), at beboerne i Vridsløselille om aftenen og i weekenden betragtede trafikken på Roskildevejen. Vores far sad ofte på sin invalidecykel og kiggede med samtidig med, at han faldt i snak med byens borgere. Trafikken var ret tæt og ind imellem hasarderet. Bilisterne var endnu ikke vant til, at der pludselig kunne opstå trafikkøer på vejene. Det var særlig slemt, når der havde været racerløb på Roskilde Ring, og alle tilskuerne skulle hjemad mod København. Det var også på det tidspunkt, hvor mange andre bilister skulle hjem efter en tur på landet eller i sommerhuset, og trafikken blev derfor ekstra tæt og gav anledning til kødannelser i den indgående trafik. Det blev lidt af en sport blandt os børn (og voksne for den sags skyld) at forudse, om bilerne nåede at stoppe op. Der skete somme tider 5-6 harmonikasammenstød på en søndag, men heldigvis blev det næsten altid kun til materielle skader. Enkelte ulykker var dog voldsomme med alvorlig personskade til følge.

Ændringen af Roskildevejens forretningsliv

I takt med den rivende udvikling af Albertslund fra midten af 60'erne med de nye store boligområder i Syd og Vest og fra begyndelsen af 70'erne i den nordlige og østlige del af kommunen blev det forretningsmæssige centrum forskudt til Albertslund Centrum med dets store supermarkeder og specialbutikker. Ude i boligområderne blev der etableret relativt store butikcentre,

Ella Petersen (1909-1975) drev kiosken videre i 9 år efter sin mands død i 1962. Privatfoto.

ligesom der i den periode dukkede mange tankstationer op, hvis butikker efterhånden udviklede sig til minimarkeder for dagligvarer. Udviklingen medførte, at mange af de gamle forretninger langs Roskildevejen »drejede nøglen om«, andre overgik til andre erhvervsformål og flere måtte vige for vejudvidelser samt for nye sti- og tunnelforbindelser.

Udviklingen medførte, at der over en forholdsvis kort årrække kom mange konkurrenter til, men da befolkningstallet blev mangedoblet, så klarede kiosken, Roskildevej nr. 124, sig godt omsætningsmæssigt. Men efter at vores mor og svigermor i mere end 40 år foruden at være husmor havde deltaget særdeles aktivt i den daglige drift af kiosken, ønskede hun i marts 1971 at trække sig tilbage for fuldt at hellige sig familielivet, som hun satte megen pris på. Kiosken blev solgt til cigarhandler Poul Solgaard, Glostrup. Vores mor og svigermor fik et alt for kort otium, idet hun i januar 1975 døde efter kort tids alvorlig sygdom.

Historien om kiosken, Roskildevej nr. 124, er en »solstrålehistorie« om en Glostrup-dreng, som ved skæbnens ugunst som lille fik et alvorligt handicap, der på det nærmeste på forhånd udelukkede en aktiv erhvervstilværelse (eller stærkt begrænsede en sådan). Men alligevel får han etableret sig i det

gamle Vridsløselille som selvstændig, stifter familie og bliver en kendt og vellidt borger i lokalsamfundet. Georg E. Petersens liv var ikke enestående, for flere tilsvarende skæbner levede dengang herude på Vestegnen.

Kilder

Hans Kristian Nielsen: Vridsløselille – min barndomsby. Eget forlag, 1992.

Ella Jensen: Et liv indenfor Tobakken. Arbejdermuseet, 1996.

Mogens Lethrabort: Frimærkeklubbens blad Fejltrykket Nr. 69, 72 og 73, 1984.

Kaj B. Rasmussen: Et tilbageblik – Erindringer fra Vridsløselille. Lokalhistorisk Samling Albertslund, 1995.

Poul Ulrich Hansen: Fra landsby til forstadskommune. Artikel i Fra land til by. Lokal historisk Samlings Venner Albertslund, 1995.

Albertslund Posten: 30. juni 2004.

Mundtlige kilder:

Annelise Hyldeqvist, Gert Christensen og Carl Nielsen.